Poštnina plačana v gotovini Maribor, sreda 16. novembra 1932 Štev. 261 Leto VI. (XIII.)

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Francoski razorožitveni načrt

BISTVENE TOČKE V PONEDELJEK OBJAVLJENE SPOMENICE.

Francoski razorožitveni načrt, katerega je javnost pričakovala z velikim zanimanjem, je bil v ponedeljek končno objavljen istočasno v Parizu in v Ženevi, od koder so ga žični in brezžični telefoni oznanili vsemu svetu. Načrt ni v celoti novo delo, temveč se v večini bistvenih točk nanaša na že ugotovljena načela, predloge in pakte, zato je za nepoznavalca problema in dosedanjih naporov toliko kakor praktično nerazumljiv. Obenem pa tudi ni brez zveze s Tardieujevim, ki mu tvori podlago. **Bistvo, ki je v zahtevi garancije varnosti pred razorožitvijo samo, je ostalo nespremenjeno, gre le za zunanjo obliko in organizacijo.** Kljub vsemu temu, da temeljni prav za prav niso novi, je pa ta načrt velik korak da je, kajti v njem prevzema Francija velike žrtve, tako velike, kakor jih ni še nedavno nihče pričakoval. Seveda: **enake žrtve in enako brezpogojno iskrenost zahteva tudi od vseh evropskih držav ter naposled od vsega sveta.**

Francija je po tem predlogu pripravljena pristati celo **na načelno enakopravnost** Nemčije, toda ne v tem smislu, da bi se Nemčiji priznala pravica oboroževanja, temveč tako, da se izvede po vsej Evropi enotna ureditev vojske in obrambe brez vsake možnosti agresivne ofenzivne vojne. V ta namen se mora na razorožitveni konferenci v Ženevi sprejeti **obveznost splošnega evropskega pakta, h kateremu pristopi ves kontinent, podrobno pa še vsaka država posebej.** Mimo tega prevzamejo države, ki so članice Društva narodov, še posebne obveznosti. Tako garantirajo vse v paktu združene države za varnost vseh. Vsak spor, ki se ne da mirno rešiti med prizadetima državama, pride pred razsodišče, ki se osnuje pri Svetu Društva narodov v Ženevi. **Pravdorek tega razsodišča je obvezen in se mora izvesti v določenem roku precizno in brezpogojno.** Država, ki se tega ne bi držala in bi še vseeno skušala urediti svojo zadevo s silo, t. j. z vojsko, se postavi izven zakona. Vse v paktu združene države morajo takoj prekiniti ž njo vse **diplomatske, prometne, gospodarske in druge zveze.** Druga faza nastopa proti kršiteljici je **blokada,** bodisi pomorska ali kopna, tretja pa **oborožena intervencija držav, ki jamčijo medsebojno za mir.**

V zvezi s to garancijo miru in obstoječega stanja, ki se lahko spremeni samo sporazumno, se ustavi vsako nadaljnje novo oboroževanje, sedanje stanje oborožitve se pa progresivno in lestvično zniža na oni minimum, ki ga določi sporazum pakta. **Države smejo vzdrževati samo obrambne vojske in oborožene smejo biti samo defenzivno.** V ta namen se prepovejo nekatere vrste ali kategorije orožja popolnoma ali deloma. Zaradi lažje kontrole in nastopa se sestavi enotni statut za vse evropske in ostale vojske. Formacije bodo enotne, enotno bo orožje in enotno tudi službovanje. Ta enotnost bo zlasti koristna pri eventuelnem kazenskem nastopu proti državi, ki bi se uprla mirovni instituciji ali že pravdoreku arbitraže. **V tem primeru bi se porabila tudi zračna vojska zveze, ki bo posameznim državam kot takim prepovedana.** Častniki in vojaki te vojske bi se rekrutirali iz vseh držav po določenem ključu, bi službovali v teh državah in bi se formirali v enoto le neposredno pred skupnim nastopom. Enotna ureditev in izvežbanost bi omogočila enotnost formacije.

Kar se tiče posameznih vrst orožja, katerih predlog ne specificira, se določijo, omeje ali prepovejo na podlagi predloga strokovnjakov in sklepa razorožitvene konference. Nekateri predlogi so bili že stavljeni in načeloma formulirani v predloge. **Tako se prepove vsaka kemična (plinska) in bakteriološka vojna, prepove se bombardiranje iz zraka, zlasti izven fronte itd.** Izrecno pa govori predlog samo o zračnih silah. Nasprotno pa izločuje iz splošne tipizacije vojno mornarico, ki naj se ne odpravi, temveč samo uredi tako, da bo v skladu z potrebami držav, odnosno z dosedanjimi že sklenjenimi ali predlaganimi sporazumi. Novo bi bilo samo določilo glede obveznosti vojnih mornaric, **ki bi jih prevzele v primeru aktivnega nastopa proti kršiteljici pakta, odnosno upornici, ki se ne bi pokorila arbitraži.**

Priznati moramo, da je ta francoski predlog izmed vseh najširši in najbolj realen, ker ne govori nič manj o razorožitvi **kakor o garanciji miru in varnosti.** Kljub vsemu temu pa še ni absoluten, kakor bi zahtevala teorija, ker — dela razliko med kopnim in morjem. Velesile, ki imajo edine omembe vredne mornarice, **bi ostale še vedno močne vojaške sile.** Vprašanje je sedaj samo, kdaj in kako se bo ta predlog uveljavil. Do sporazuma bo še dosti dela in gotovo tudi — **kompromisnih sprememb.**

Ofenziva proti Herriotovemu načrtu

NEMČIJA GA ODKLANJA ENOTNO IN ENERGIČNO. — NAPADAJO GA TUDI FRANCOSKI DESNIČARJI IN SOCIALISTI.

BERLIN, 16. novembra. **Del včerajšnjega tiska komentira francoski razorožitveni načrt, ki ga imenuje nacionalistični »Der Tag« Herriotov sabotažni načrt, ki predstavlja prvo dejanje generalne ofenzive proti razorožitvi in enakopravnosti. Vladi blizu stoječa »Deutsche Allgemeine Zeitung« smatra, da bo absolutno nemogoče, da bi se Nemčija zadovoljila s formulacijami, ki ji še nadalje odrekajo pravico do enakopravnosti. »Germania« pravi, da Nemčija prav gotovo ne bo edina država, ki bo izjavila, da je ta načrt nesprejemljiv in neizvedljiv. »Vossische Zeitung« ugotavlja, da francoski načrt ne veže le probleme, ki nimajo ničesar skupnega, temveč je tudi vsebinsko nejasen.**

BERLIN, 16. novembra. **Francoski razorožitveni načrt je bil sprejet v vsej Nemčiji skrajno nepovoljno. Tisk soglasno obsoja način, s katerim Francija kaže svoje nerazumevanje za nemško zahtevo po enakopravnosti.**

PARIZ, 16. novembra. **Listi objavljajo komentarje svetovnega tiska o francoskem razorožitvenem načrtu in ugotavljajo z zadovoljstvom, da je bil v Londonu prijazno sprejet. Vladni »Petit Parisien« ugotavlja s tem v zvezi, da Nemčiji ne bo več uspelo zavajati sveta s svojim stališčem. Obenem zavrača trditev, da je bil prvotni načrt predloga drugačen, kakor sedaj objavljeni. Francoska vlada ni upoštevala pomislekov generalnega štaba. Enotnost celega načrta daje francoski iniciativi visoko vrednost, zlasti še, ker predstavlja sintezo mednarodne varnosti in vseh drugih komponent bodočega miru.**

Na drugi strani pa objavlja »Echo de Paris« Tardieujevo odprto pismo, v katerem ugotavlja, da se sedanji predlog v treh bistvenih točkah razlikuje od onega, ki sta ga meseca februarja izdelala Laval in Tardieu: 1. Tardieu je izločil iz načrta nemško enakopravnost. 2. Ni se vmešaval v notranjo organizacijo francoske armade in ni postavil vprašanja milice. 3. Ni dopustil možnosti revizije mirovnih pogodb.

Kakor sledi iz tega, se pričenja borba proti Herriotovemu načrtu tudi že doma, ne samo v tujini. Desničarski listi se zato vprašujejo, kako daleč je že Francija šla s svojimi koncesijami po odstopu desničarskega kabineta Tardieuja in Lavala? Ker napadajo načrt tudi socialisti, je postalo stališče vlade precej omajano. Davi od desničarjev započeta polemika zavzema v tisku vedno večji obseg.

Nov umor makedonstvujočih

V VARNI JE BIL NA NAJPROMETNEJŠI ULICI UBIT PROTOGEROVEC NIKOLA MARINČEV.

SOFIJA, 16. novembra. **Razračunavanja med makedonstvujočimi v Bolgariji se nadaljujejo. Po nekajdnevnem odmoru je bila predsinočnjim v središču Varne načeta nova serija umorov oseb, obsojenih na smrt od Vanče Mihajlova. Ubit je bil ob tej priliki bogati in ugledni protogerovec Nikola Marinčev. Okrog 18. je odšel Marinčev z doma po najobljudenejši mestni ulici v svojo pekarno. Komaj pa je stopil na prag podjetja, ga je zadelo 5 revolverskih krogel, da se je na mestu zgrudil brez besede na tla. V tem pa je stopil v pekarno eden ubijalcev in oddal na Marinčeva še 3 strele. Nato so morilci izginili v smeri proti morju. Značilno je, da je ves prizor mirno opazoval službujoči stražnik, ki se pa ni ganil in posredoval.**

Amerika in vojni dolgovi

AMERIŠKI TISK NI NAČELNO PROTI NOVI UREDITVI VPRAŠANJA VOJNIH DOLGOV.

HUDSKINSON, 16. novembra. **V brzojavki, ki jo je Roosevelt predsinočnjim odposlal Hooverju in v kateri sprejema vabilo k sestanku in razgovoru s Hooverjem v Beli hiši, zaključuje svoje besede z izjavo, da prepušča vso odgovornost do 4. marca 1933 Hooverju.**

WASHINGTON, 16. novembra. **»Washington Star« piše, da se stališče Amerike v vprašanju vojnih dolgov more precizirati v tej smeri, da so Zedinjene države pripravljene s svoje strani doprinesti neke žrtve, seveda pod pogojem, da bodo pri tem ostali neoškodovani njihovi interesi. Če se bo dalo dokazati, da bi znižanje vojnih dolgov ne bilo v škodo in breme ameriških davkoplačevalcev, je več kakor gotovo, da se ameriški kongres znižanju ne bo upiral.**

PREISKAVA V LOZANI.

LOZANA, 16. novembra. V zvezi z bombnim atentatom je policija aretirala 20 sumljivih oseb. Izgleda, da je bil atentat namenjen v prvi vrsti gasilski postaji, ker so gasilci o priliki zadnjih nemirov nastopili z brizgalnami proti demonstrantom.

TROCKI POTUJE NA DANSKO.

CARIGRAD, 16. novembra. Trocki in njegova družina so se vkrcali na italijanski parnik »Praga« in odpotovali proti Kopenhagnu. Potovali bodo preko Marseillea. Izdani so bili najostrejši ukrepi, da bi se njegov odhod ohranil v največji tajnosti.

Tajfun na Japonskem

TOKIO, 16. novembra. **Tajfun je sejal smrt in razdejanje na ogromnem prostoru po vsej vzhodni Japonski. Po najnovejših uradnih podatkih je doslej ugotovljeno, da je zahteval 26 mrtvih in 25 ranjenih, dočim 26 oseb pogrešajo. Nad 100 hiš je popolnoma porušenih, 2400 pa deloma. Okrog 40.000 hiš je bilo poplavljenih od ogromnih vodnih mas, ki so se izlile iz utrganih oblakov. Močno je bila prizadeta Jokohama, kjer je bilo porušenih več mostov in je vihar izrul veliko dreves s koreninami vred.**

Neurja v Italiji

RIM, 16. novembra. **Po zadnjih podatkih je zahtevala vremenska katastrofa v Kalabriji že 30 oseb. V Antoniniju je neurje ubilo 14 člansko družino. Poštna cesta je neprevozna v dolžini 15 km. Iz San Paula poročajo, da je kolodvor v Gerati pod vodo in da je povodenj porušila 20 hiš. Pet dni pa je tudi v provinci Messini velika povodenj kot posledica neurja. Vinogradi in oranžni nasadi so uničeni. V vasi Santa Margherita se je podrla neka zasebna hiša. Tudi v San Stefanu je poplavljenih več hiš, nekaj pa jih je zasutih po plazovih.**

TRST, 16. novembra. **Močna burja je povzročila v okolici veliko škodo. Zgodilo se je več nesreč. Neka jadernica se je potopila.**

BOMBA V BEOGRADU.

BEOGRAD, 16. novembra. Predvčerajšnjim okrog 2. je neki neznanec vrgel na vrt neke tukajšnje zasebne hiše bombo, ki je eksplodirala s slabotno detonacijo in ni povzročila nobene škode. Oblasti so uvedle energično preiskavo.

VIHAR NA KVARNERJU.

SUŠAK, 16. novembra. Zadnje dni divja nad vsem hrvatskim primorjem hud vihar. Parniki obrežne plovbe so mogli voziti včeraj samo do Novega. Parnik »Senj«, ki se je vračal iz Oliba je prispel na Sušak s celodnevno zamudo. Velebit je že pokrit s snegom.

PREPOVED TEKEM V TUZLI.

SARAJEVO, 16. novembra. Okrajni glavar v Tuzli je prepovedal vsako odigranje nogometnih tekem. Vzrok prepovedi so nevarni incidenti, ki so nastali pri vseh zadnjih nogometnih tekmah.

HINDENBURG HAUPTMANNU.

BERLIN, 16. novembra. Predsednik republike Hindenburg je poslal o priliki 70letnice nemškemu pesniku Gerhardu Hauptmannu prisrčno pismeno čestitko. V čestitki izraža predsednik priznanje za veliko delo pesnika, ki je ponos nemškega naroda. Čestitka se končuje z željo, da bi pesnik v zdravju in moči preživel še mnogo let.

Dnevne vesti

Upokojitev v carinski službi. Na tukajšnji carinarnici je upokojen carinik Julij Vapa.

Iz sodnopisarniške službe. Premeščen je sodnopisarniški pripravnik Štefan Pirnat iz Murske Sobote v Marenberg, za dnevničarje zvaničnike pa so imenovani: Štefan Kajniš iz Ptuja pri tukajšnjem okrožnem sodišču, Ludvik Švagelj iz Maribora pri okrajnem sodišču v Kranjski gori, Josip Čufar iz Trebnjega pri okrajnem sodišču v Gornji Radgoni, Karel Rode iz Trebnjega pri okrajnem sodišču v Murski Soboti, Josip Mehle iz Ljubljane pri okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi, Angela Bambičeva iz Ptuja pri okrajnem sodišču v Ptuju, Milan Tkavc iz Cigoncev pri okrajnem sodišču v Slovenski Bistrici, Ljubica Ferenčeva iz Konjic pri okrajnem sodišču pri Sv. Lenartu v Slov. gor., dnevničarka Kristina Tkavčeva pa pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Razpisano upravniško mesto. Banska uprava je razpisala mesto upravnika tukajšnjega banovinskega dečjega doma. Upoštevale se bodo le prošnje učiteljev-pedagogov, predvsem takih, ki so že delovali pri mladinskem skrbstvu. Zanimanci naj vložijo prošnje do 30. t. m. pri banski upravi v Ljubljani.

Prva sodarska mojstrica. Pri mariborski podružnici Zbornice za TOI je opravila sodarsko-mojstrski izpit Frančiška Drolčeva z Vranskega. Ga. Drolčeva je prva sodarska mojstrica na področju mariborske podružnice.

Nad 30.000 Slovencev živi v prestolnem mestu Zagrebu, ki so si osnovali svojo društvo, katerega namen je skrbeti za vsestransko izobrazbo svojih članov in krepiti med njimi narodno zavest. Društvo je začelo izdajati tudi svoj mesečnik »Odmev« kot glasilo »Narodne knjižnice in čitalnice v Zagrebu. Prva številka je izšla 31. oktobra. V uvodnem članku izjavlja uredništvo, da je list rodila potreba zagrebških Slovencev in izraža željo, naj bo »Odmev« res odmev vsega dobrega, kar je med njimi..

Akademija Sokola Maribor-matica, ki bo 30. novembra obeta biti zopet reprezentativna revija sodobnega stanja telovadbe in kot jubilejna prireditev gotovo ne bo zaostajala za akademijami prejšnjih let, ki so vzbudile največje zanimanje. Na sporedu so poleg izbranih čeških skladb tudi sestave domačih avtorjev, posvečene proslavi društvenega jubileja.

Nove namestitve v magistratni službi. Svoječasni sklep mestnega občinskega sveta, da se namestijo v mestni službi v gotovih uradih potrebni uradniki juristi, je povzročil v gotovih krogih, ki očividno niso o stvari zadostno poučeni, nepotrebne skrbi. Zadevni predlog o nastavitvi treh juristov in sicer enega pri mestni upravi, drugega pri konskripcijskem uradu in tretjega pri gradbenem uradu, bo predložen občinskemu svetu, ko bo pretresal predlog občinskega proračuna za prihodnje upravno leto. To potrebo so občutili že prejšnji mestni župani in občinski sveti, ki so tudi dali iniciativo za ta predlog. Juristi so v gotovih uradih neobhodno potrebni, kar dokazujejo tudi občinske uprave v drugih mestih, kakor v Ljubljani, Celju in drugod.

Nenavadna najdba na podstrešju. Predsinočnjim je po končanem delu na podstrešju poslopja Podpornega društva železniških uslužbencev in delavcev za smrtne primere v Mariboru, ki stoji na Ruški cesti št. 5, našel tamkaj zaposleni zidar v platno in vrečevino zavito avstrijsko strojno puško, stoječo med ostrešnim tramovjem. O svoji najdbi je obvestil tukajšnjo mestno policijo, ki je uvedla v zadevi podrobno preiskavo. Kako je zašla tja strojna puška, ki je sistema »Waffenfabrik Steyr«, model 1917, kaliber 7.12 mm, doslej še ni bilo mogoče ugotoviti, na vsak način pa ni mogla biti prav dolgo na podstrešju, ker je bila hiša že ponovno in često temeljito preiskana in puške tudi pri prevzemu poslopja po imenovanem društvu pred nekaj leti ni nihče opazil. Strojnica sicer ni bila kompletna, manjka ji namreč hladilnik, vendar je uporabna za streljanje. Municije pri strojnici niso našli. Vodi se v stvari še nadaljnja preiskava. V poslopju je bil svoj čas »Delavski dom«, pred njim pa nemški »Volksheim«.

Mariborski gostilničarji za »Pomožno akcijo«. Zaradi razprave in sklepanja o podpiranju mariborske »Pomožne akcije« in glede preprečenja izdajanja nadaljnih novih gostilniških koncesij, bo priredila mariborska Gostilničarska zadruga izreden občni zbor v pondeljek, dne 21. t. m. ob 14. uri v prostorih hotela »Orel«.

Koncert tria Brandlove. Večer tega prvovrstnega komornega tria bo končnoveljavno v nedeljo 20. t. m. ob 20. uri v gledališču. Koncerti tria Brandlove so pomenili za naše mesto vedno odličen glasben dogodek ter je posebno razveseljivo, da bo koncert v gledališču, ki je prav prikladno za tako prireditev. Večer se pričakuje z velikim zanimanjem toliko bolj, ker si je trio pridobil s svojimi koncerti v tujini ter v studiu »Radio-Wien« mednaroden sloves. Prodaja vstopnic vnaprej pri gledališki blagajni!

Glede nedeljenega uradovanja na mestnem magistratu bo občinski svet, kakor smo izvedeli, razpravljal ponovno na svoji prihodnji seji.

Ponovno opozorilo. Po mestu hodi in obiskuje razne stranke neki potnik in jim ponuja v nakup takozvane refleksne žarnice ter jih obenem zagotavlja, da porabijo polovico manj toka kot navadna žarnica. Izkazalo pa se je, da porabijo refleksne žarnice prav toliko toka kot navadne in je razlika le ta, da so še enkrat dražje. Občinstvo se torej ponovno opozarja, naj ne naseda sleparskemu potniku.

Za vinogradnike. Opozarjamo na predavanje, ki ga bo imel prihodnjo nedeljo, 20. t. m., v učilnici Vinarske in sadjarske šole g. profesor Franjo Vojsk o ravnanju z vinom s posebnim ozirom na pretakanje; predmet je tokrat posebno važen, ker imajo letošnja vina izredno malo kisline in je zato treba z njim nekoliko drugače ravnati kakor navadno. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Rezultati podovske strelske tekme. Na zadnji podovski strelski tekmi je dosegel prvo mesto Ivan Magdalenc iz Rač z 82 točkami. Na drugo mesto se je plasiral z 81 točkami Josip Moravec iz Maribora, na tretje Alojz Pauman iz Podove, na četrto pa Leopold Fingušt iz Podove.

Willi Forst - Liane Haid

v filmu ljubavnega čara **Princ od Arkadije** pride v kino **UNION**

Družabni večer prirede mariborska sokolska društva v soboto 19. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu v korist novi sokolski postojanki na Pohorju. Mariborska sokolska društva so namreč najela na Pohorju Glažuto, ki jo bodo preuredila, da bo nudila v zimskem času prepotrebno zatočišče smučarjem-Sokolom, poleti pa bo sokolski deci dom letovanja. Zato vabijo sokolska društva bratsko vse članstvo, da se družabnega večera udeleži v čim večjem številu in s tem pokaže, da je vkljub hudim časom vedno in povsod pripravljeno žrtvovati se za čim večji razmah Sokolstva. Režijo prireditve je prevzel Sokol I. in bo nedvomno družabni večer eden najlepših sokolskih večerov. Vstopnina je 5 Din, za dijake pa 3 Din. Naj ne bo nikogar iz sokolskih vrst, ki bi manjkal na družabnem večeru.

Vse one dame in gospode, ki žele sodelovati pri operetnih uprizoritvah, prosimo, da se zglase nocoj ob pol 20. uri v gledališču pri vaji za »Boccaccia«. To velja tudi za one dame, ki so se priglasile za balet in članice gledališkega baleta lanske sezone.

Davek na poslovni promet. Finančni minister je izdal uredbo o spremembi in dopolnitvi uredbe o plačevanju davka na poslovni promet, in so po tej uredbi oproščeni plačevanja skupnega davka na poslovni promet kmetski mlini. Odslej bodo plačevali za kmetsko mletje le 2odstotni davek. Občine pa bodo odslej pobirale skupni davek na poslovni promet za vsako prodajo moke na trgih od oseb, ki pri prodaji ne morejo izkazati, da je na moko plačan skupni davek za mletev.

Tujski promet. V prvi polovici meseca novembra je bilo pri tukajšnjem zglaševalnem uradu priglašenih 868 tujcev. Od teh jih je bilo 222 iz tujine, in sicer 54 z Dunaja, 23 iz Gradca in 154 od drugod.

Gledališka predstava Sokolskega društva v Studencih

Menda pred petimi leti smo videli studenške diletante na našem mestnem odru, ki so izvajali popularno Ziehrerjevo opereto »Potepuhi«. Zapustili so simpatičen vtis in bilo je pričakovati, da uspešno nadaljujejo svoje prosvetno delo. Preteklo soboto in nedeljo so spet uprizolili to opereto na svojem lastnem odru v Sokolskem domu. Videlo se je, v koliki meri so napredovali med tem časom. In to moramo z zadovoljstvom ugotoviti, kajti igralo se je vseskozi živahno in gladko, z že lepo rutino in prepričevalnostjo. Vloge, ki so to zahtevale, so bile podane s pristno šegavostjo in med številnimi nastopajočimi je marsikateri izrazit oderski talent. Zbor je pel animirano, režija Lindnerjeva je rešila svojo nalogo smiselno in bili so učinkoviti domisleki, ki so našli pri publiki živahen odmev. Priznanje je bilo obilo. Oprema je bila pri danih razmerah prav primerna in je pripomogla dvigniti celotni vtis. Mlademu kapelniku, ki se je zavzel z vnemo rešitve svoje naloge, pa želimo v prihodnje nekaj rutiniranih muzikov v izpopolnitev sedanjega orkestra. Dvorana je bila obakrat polna razpoloženega občinstva, in to so si pridni studenški diletantje zaslužili. H. D.

STAREJŠIM OSEBAM

revmatične bolezni zagrenjujejo stare dni. Vam, ki trpite na revmatizmu, protinu, trganju, ishiasu, zobobolu in glavobolu, se priporoča masaža **ALGA** za masažo.

Masaža z ALGO vas krepi, osvežuje. ALGA je starejšim osebam pravi blagoslov.

Steklenica 14 Din Oglas reg. pod S. Br. 25 892/32

Zveza avtonomnih mest Jugoslavije bo imela v nedeljo 20. t. m. na Sušaku važno konferenco, ki bo pretresala vprašanje osnutka novega zakona za avtonomna mesta. Maribor bosta zastopala mestni župan g. dr. Lipold in magistratni svetnik g. Barle.

Nove telefonske relacije. Te dni je bil otvorjen telefonski promet med Mariborom in nekaterimi bolgarskimi mesti, in sicer Burgasom, Varno, Ruščukum, Plevnom, Staro Zagoro, Sofijo in Plovdivom. Pristojbina za triminutni pogovor znaša 92.40 Din. Nadalje z vsemi poštnimi centralami Poljske, Norveške, Španije, Portugalske, Gibraltarja in Brazilije. Pristojbina za triminutni pogovor z Varšavo znaša 115.20 Din, z Oslom 198 Din, z Madridom 224.40 Din, z Rio de Janeirom 1927.20 Din. Otvorjen je bil tudi radiotelefonski promet med Mariborom in Egiptom z Aleksandrijo in Kairom. Pristojbina za navadni triminutni pogovor s Kairom znaša 1207.20 Din. Tako je torej Maribor zvezan skoro z vsemi evropskimi državami, izvzemši s Finsko, Rusijo in Estonsko.

Poskusna tekma brakov-jazbečarjev. Mariborska podružnica Slovenskega lovskega društva priredi v soboto 19. t. m. pri Sv. Lovrencu na Pohorju in v nedeljo 20. t. m. v Slovenski Bistrici poskusno tekmo brakov-jazbečarjev s sledečim razporedom: 1. Ob 19. zvečer pred tekmo prijateljski sestanek in pomenek o lovskih vprašanjih. — 2. Drugi dan ob 7. revija brakov jazbečarjev in visokonogih brak. — 3. Nato tekma psov društva »Brak-jazbečar« (brakada, delo na krvnem sledu in roparicah, dresurne točke).

Živo srebro je davi zlezlo pod ničlo. Niso se vrezali vremenski preroki, ki so nam napovedovali vedrejše vreme in mraz. Davi je huda slana pobelila vso naravo in je živo srebro v toplomeru zlezlo že pod ničlo. Barometer je kazal pri 16.9 stopinjah 741.9, reduciran na ničlo pa 739.9.

Današnji trg je bil srednje založen. Kmetje so pripeljali 12 voz zeljnih glav, krompirja in čebule ter 6 voz sadja. Perutninarski trg pa je bil slab. Cene: par piščancev 20—35, kokoši 30—40, purani, gosi in race 30—60, domači zajci 4—20, krompir 0.75—1.25, čebula 2—3, glavnata salata 1—2, cvetača 1.50—2, ohrovt 1—2.50, jabolka 2.50—5, grozdje 3—6, kostanj 0.50—1. Kupčija pa je bila na današnjem trgu slaba.

Franc Jožefova grenčica izvrstno služi pri zlati žili in bolečinah v bokih.

Narodno gledališče

Repertoar.

Sreda, 16. novembra. Zaprto.
Četrtek, 17. novembra ob 20 uri »Gospa ministrovka«. Prvič. Red B.
Petek, 18. novembra. Zaprto.
Sobota, 19. novembra ob 20. uri »Moje dete«. Premiera.
Nedelja, 20. novembra ob pol 11. uri »Dijaška matineja«. — Ob 20. uri »Koncert tria Brandlove«.

Celjsko gledališče.

Nedelja, 20. novembra ob 16. uri »Celjski grofje«. Zmerno povišane cene. — Ob pol 21. uri »Friderika«. Gostovanji Narodnega gledališča v Mariboru.

Tri premiere v mariborskem gledališču. Letošnja premiera Nušićeve izvrstne šaloigre »Gospa ministrovka« bo v četrtek 17. t. m. za red B. — Za publiko, ki med tednom ne more v gledališče, a se rada nasmeje, bo v soboto 19. t. m. premiera zabavne burke ameriške pisateljice Margarete Mayo »Moje dete« v režiji H. Tomašića. Ta burka ne pride v abonma. — Kot prihodnja glasbena premiera se poje sredi prihodnjega tedna Suppejeva popularna opereta »Boccaccio«, ki jo igrajo po vseh velikih gledališčih kot komično opero ter spada med najbolj priznane klasične operete. Režira g. K. Bachmann kot gost.

Pri zaprtosti in hemeroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna »Franc Jožefova« grenčica večkrat na dan použita, izvrsten pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnih obolenjih, da deluje »Franc Jožefova« voda sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. »Franc Jožefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Strašno! Nedavno je prišla v neki česalni salon neka gospa z malo deklico. Pri vstopu je pozdravila seveda nemško in tako tudi nadaljevala. Naenkrat pa je deklica opazila nekaj in vzkliknila: »Mama, poglej, kako lepo!« Mama pa je odgovorila nemško: »Strašno! Moja mala se je naučila od služkinje slovensko govoriti!« Torej je nekaterim ljudem v Mariboru že »strašno«, če se njihov otrok nauči državnega jezika. Komentar menda ni potreben.

Cercle français. Odbor vabi vse člane društva, da se udeležijo velezanimivih prireditev, ki bosta ta teden v okviru Ljudske univerze. V petek 18. ob 20.15 bo predaval izborni govornik g. Gourdiat o Beaumarchaisjevi igri: »Figaro se ženi«, in vobče o ženitvah na odru. Predavatelj bo o tej temi gotovo znal povedati marsikaj zabavnega. V soboto ob 20.15 pa bo proizvajal v veliki kazinski dvorani brusseljski kvartet skladbe Beethovna, Brahmsa in Debussyja. Ljubiteljem komorne glasbe se obeta izreden užitek.

»Velika kavarna«: danes velike nove kabaretne atrakcije.

„SLAGER" nas razveseljuje, po 2 dinara plošče posojuje!

LJUBLJANA Gledališka 4 **CELJE** Aškerčeva 3 **MARIBOR** Slovenska 18

Nezgoda na cesti. Že v mraku se je vračal včeraj proti domu 66letni hišnik France Gseman, stanujoč na Aleksandrovi cesti. V Košakih pa se je starčku na cesti spodrsnilo in padel je tako nesrečno, da se je hudo ranil na glavi in obležal nezavesten na tleh. Z rešilnim avtom so ga prepeljali v bolnišnico.

Drobna policijska kronika. Dve aretaciji, tri prijave in štiri poročila, to je vse, kar imajo zabeleženega v današnji policijski kroniki. Aretiran je bil postopač Adolf G., ki ima na vesti več grehov in neka Neža, ki so jo pred kratkim izgnali iz mesta zaradi vlačugarstva. Med prijavami pa imajo zabeleženo tudi neko nesramnost brez primere. Ko so odrinili včeraj okrog pol 14. s Pristana splavarji, jih je na državnem mostu opazovala množica ljudi, med njimi tudi precej otrok, ki so se vračali iz šole. To pa očividno ni bilo všeč nekemu splavarju, ki je potegnil hlače dol in pokazal opazovalcem oni del, kjer izgublja človeško telo svoje pošteno ime.

Predlogi proračuna mestne občine za upravno leto 1933. sestavljeni v znamenju splošne štednje in hudih časov

PRORAČUN JE REDUCIRAN NA MINIMUM. — UPOŠTEVANE SO DANAŠNJE GOSPODARSKE RAZMERE. —PRORAČUN NE PREDVIDEVA NOVIH IN ZVIŠANIH DAVŠČIN IN NE NOVIH INVESTICIJ.

Dobili smo na vpogled ekspoze proračuna mariborske mestne občine za upravno leto 1933., in sicer mestnega zaklada, regulacijskega sklada, zaklada meščanske imovine, ustanov in mestnih podjetij ter povzemamo iz jega poglavitnejše postavke, ki utegnejo zanimati vso javnost, zlasti pa gospodarske kroge. Obenem pa naj bo tudi odgovor na referat o občinskem gospodarstvu, ki je bil iznešen preteklo nedeljo na izrednem občnem zboru društva hišnih posestnikov in odgovor onim krogom, ki izrabljajo proračunske predloge v svoja natolcevanja.

Proračunski predlogi so bili skozi 14 dni razgrnjeni na vpogled občanom, ki pa niso pokazali nobenega zanimanja. Skupno predvideva proračun za prihodnje leto 48,759.660 Din izdatkov in Din 46,424.017 dohodkov ter 2,335.643 Din primanjkljaja, ki se naj krije s 45 odstotno doklado na zemljarino, zgradarino, pridobnino, družbeni davek in rentnino.

Pri sestavi proračunskih predlogov je mestno knjigovodstvo strogo upoštevalo navodila glede budžetiranja za leto 1933., ki jih je izdalo finančno ministrstvo. Posvečalo je zlasti proračunskim predlogom dohodkov največjo pozornost in previdnost. Upoštevalo je v vseh mejah, plačilno moč meščanov spričo današnjih hudih gospodarskih razmer, ki so posledica padanja javnih dohodkov iz naslova davščin. Predložilo je mestnemu županstvu predstavko, naj služijo za merilo v tem pogledu dohodki letošnjega leta in naj se gibljejo le v tej višini. Stopnja doklad naj ne bo večja, ki je odobrena za letošnje leto.

Tudi ne predvidevajo proračunski predlogi, o katerih bo imel priliko razpravljati občinski svet na svoji proračunski seji uvedbe novih davščin in se bo verjetno izvršila revizija dosedanjih bremen, ki so previsoke in ne ustrezajo vrednosti proizvodov, za katere se pobirajo, tako da bo zagotovljena znosnost in pravičnost dajatev. Dohodki so kalkulirani solidno in reelno. Upoštevan je letošnji efekt dajatev in sedanje razmere ter je pričakovati s sigurnostjo, da bodo vrgle mestni blagajni najmanj predvideni uspeh.

V celoti pa so proračunski predlogi reducirani na minimum. Mnogo postavk je v primeri z letošnjimi znižanih, zvišane so le v primeru neobhodne potrebe ali pa po sklepih mestnega občinskega sveta. Primerjava letošnjega proračuna s proračunom za prihodnje leto pa ni mogoča, ker so zaradi reorganizacije mestnega gospodarstva izpadle iz mestnega proračuna celotne postavke ter prešle na mestna podjetja, dočim so se zopet druge prenesle iz proračuna podjetij na mestni proračun. Primerjati se morajo edinole posamezne postavke letošnjega proračuna z onimi za prihodnje leto. Prenehala se je tudi praksa v tretjem poglavju pod postavko »Občinski dolgovi«, da se najeta posojila posameznih zakladov proračunavajo le v teh zakladih, ker je bil na ta način točen pregled posojil zelo otežkočen. V proračunskih predlogih za prihodnje leto pa so se celokupna posojila mestne občine s podjetji vred stavila v izdatke proračuna mestnega zaklada, med dohodki pa vrnejo posamezni zakladi mestnemu odpadajoče anuitete. Torej predstavlja postavka »Občinski dolgovi« v proračunskih predlogih celotni letni angažma mestne občine na anuitetah.

Tudi je v proračunskih predlogih posvečena velika pozornost osebnim izdatkom. Navodila, po katerih bi se morale glede budžetiranja za leto 1933. ravnati mestne občine pri sestavi proračunskih predlogov, so precej stroga. Po teh navodilih, ki jih je izdalo finančno ministrstvo, naj bi ne bili prejemki mestnih uslužbencev večji od prejemkov državnih nameščencev. Tudi naj bi se ne stavile v proračun posebne funkcijske doklade, razen onih, ki imajo zakonsko osnovo, nadalje nagrade za čezurno delo, honorarji in posebne doklade. Pri materielnih izdatkih naj bi se občine ravnale po načelu nujne potrebe in preliminirale v proračun samo take izdatke. Odložile in opustile naj bi se vse nove investicije. Predlagali naj bi se le krediti za pričeta javna dela, katerih prekinitev bi povzročila škodo. Ker se nova posojila najbrže ne bodo dovoljevala, izjemoma le, če je posojilo neobhodno potrebno, naj bi to občine pri sestavi proračunov uvaževale.

Pa tudi izbritje vratu pri ženskih frizurah bo postalo z uporabo Nivea kreme ugodneje.

Pred britjem in sicer pred namiljenjem se morate vedno natreti z

NIVEA-CREME
NIVEA-OLJEM

ne premočno, ker preprečuje ustvarjanje pene! Natrete se lahko že zvečer. Koža bo postala voljna, brada se bo omehčala in več ne boste trpeli zaradi rdečih razpoklin na licu.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d.z.o.z.
Maribor, Gregorčičeva ulica 24

Sokolstvo

Okrožni tečaj pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

Slovenjegoriško okrožje je priredilo za svoje edinice telovadni tečaj, ki se je ponavljal štiri nedelje v oktobru, t. j. 9., 16., 23. in 30. oktobra. Na tečaju se je predelala teoretično in praktično snov iz sledečih telovadnih panog: redovne vaje, gimnastika, orodna telovadba, kolikor pride v poštev za naše sokolske čete, in igre. Obenem so bili tudi praktični telovadni nastopi, kjer so poedini udeleženci tečaja nastopali in vodili telovadne ure. Nadalje so bila predavanja prosvetnega značaja, in to: zgodovina telovadbe, sokolska ideja, pota in cilji, sokolska zgodovina in prosvetno delo v Sokolstvu. Tečaja se je udeležilo 12 bratov in sester našega okrožja, in sicer: od društva Sv. Lenart ter od čet: Sv. Trojica, Sv. Rupert, Sv. Barbara, Sv. Ana, Sv. Jurij in Sv. Benedikt. Na tečaju so sodelovali bratje: Davorin Polič, Zoran Polič, Branko Polič in Franjo Vajd. Upamo in želimo, da bi bratje in sestre znanje, ki so ga pridobili na tem tečaju, tudi z voljo in veseljem izkoristili pri delu v svojih edinicah. — Zdravo!

Iz Sokolskega društva Maribor-matica. Jutri 17. t. m. ob 20. uri bo v društveni sobi v Narodnem domu izredna odborova seja, na kateri se bodo obravnavale zadeve akademije in silvestrovega večera. Pridite vsi in točno! Obenem se opozarja članstvo, ki je pristopilo k društvu letošnje leto, da redno poseča predavanja — h katerim je bilo tudi že pismeno pozvano — ki bodo še 18. t. m. v društveni sobi v Narodnem domu in 25. t. m. v mali dvorani, vsakokrat ob 20. uri. Kdor se ne bi udeleži obveznih predavanj, ne more biti končnoveljavno sprejet kot član v društvo. — Zdravo!

Sport

Nova smučarska postojanka na Pohorju. Mariborski Sokoli so najeli na Pohorju takozvano Glažuto, ki jo bodo preuredili za zatočišče sokolskih smučarjev.

Prvenstvena tekma Čakovečki S. K.: SK Mura, ki se je odigrala v nedeljo 13. t. m. v Murski Soboti, se je končala z zmago Čakovečkega S. K. v razmerju 4:2 (2:2). Sodil je g. Mohorko iz Maribora.

Medklubski odbor LNP, službeno. V nedeljo 20. t. m. bodo sledeče tekme: v Čakovcu na igrišču Č. S. K. ob 14.30 prvenstvena tekma Čakovečki S. K.:Pustahovečki S. S. K. Službujoči odbornik g. dr. Mesnarič. V Mariboru: ob 12.45 na igrišču ISSK Maribora prvenstvena tekma SK Rapid rezerva:SK Železničar rezerva; ob 14.15 pa prvenstvena tekma SK Rapid proti nasprotniku, ki ga bo določil LNP. Zadevne službene objave sledijo jutri. Tajnik.

Mednarodne motociklistične dirke priredi v nedeljo 20. t. m. I. hrvatski Motoklub v Zagrebu. Pri dirkah bodo sodelovali tudi nekateri mariborski dirkači.

Pričetek nogometnega prvenstvenega tekmovanja v Zagrebu bo v nedeljo 20. t. m., in sicer se srečajo Concordia:Železničar; Gradjanski:Viktorija in Hašk: Šparta.

Redni letni občni zbor mariborskega »Motokluba« bo v nedeljo 20. t. m. ob 9. dopoldne v hotelu »Orel«. V primeru, da ob določeni uri ne bi bilo zbrano dovoljno število članov, bo pol ure pozneje ponovni občni zbor, ki bo sklepčen ob vsakem številu glasov. Predlogi s strani članov se morajo pismeno poslati vsaj dva dni pred občnim zborom tajništvu Motokluba Maribor, Gosposka ulica 37/I. Dnevni red je naslednji: Pozdrav predsednika; poročilo tajnika, blagajnika in revizorjev; volitev novega odbora; določitev pristojbin in slučajnosti.

Poljčane

»Dve nevesti«, Cvetka Golarja veseloigra, odigrana tukaj v nedeljo, dne 13. t. m. je privabila v sokolsko dvorano k Hartnerju dokaj lepo število gledalcev, ki so se za mal denar pošteno razvedrili in nasmejali. Scenerija, ki zahteva tri različne sobe, je bila prav imenitna. Novo peč je naslikal g. Erik. Vsi igralci so se zelo potrudili, da so čim bolje igrali, v pretiravanje so zašli le tu pa tam, kar pa celote ni motilo. Zelo dobro je bil odigran prvi del I. dejanja, kjer nastopajo po večini ženske Minca (Cita), Liza (Kozjekova), Melharca (Lvvrečeva) in pa potovka Neža (Ruterjeva), ki je prvič, a zelo uspešno nastopila na tukajšnjem odru. Vlogo Neže je odigrala skoro brezhibno. Nanovo se je tudi dobro predstavil Švagan kot Peter, v daljši vlogi pa je bil prav dober Žitnik kot Melhar. Tudi Žen (Napaljon) Vodenik (Nace), Živko (Rožnikov Tone), so se dobro odrezali; naravnost imenitna pa sta bila Detiček kot Miha in Ritonja kot Andrejka, ki sta že s samim pojavom privabila smeh. Sokol je s to predstavo lahko povsem zadovoljen. Igralci zaslužijo za trud in požrtvovalnost vso pohvalo in priznanje, naše prijatelje pa ob tej priliki že zdaj vabimo na proslavo 1. decembra, na katero se Sokol že sedaj z vso vnemo pripravlja.

Dvig Tillingove rakete.

Na letališču v Tempelhofu je bil prirejen v nedeljo prvi javni poizkusni polet rakete inž. Tillinga. Pri prvem dvigu je dosegla raketa z neverjetno naglico višino 800 metrov, se nato odprla in priletela počasi in elegantno nazaj na tla. Pri drugem pa se padalo ni odprlo, tako da je padla z vso silo v bližino gledalcev. To je napotilo policijo, da je zaradi varnosti prepovedala nameravani tretji dvig.

Makso Koren:

Njena ljubezen

Parnik je gladko drčal po morski planjavi, kopajoč se v rožnatih žarkih zahajajočega solnca.

»Torej jo hočeš res poročiti?«

»Da!«

»Neumnost!«

Prijatelja sta stala na palubi velikega prekomornika in se naslanjala na ograjo. Iz spodnjih prostorov so prihajali zvoki plesne godbe in se mešali s šumenjem morja v čudno, svojevrstno pesem.

»Zakaj neumnost!« je vprašal mlajši.

»Ona ni ženska, ki bi bila za zakon. Toda ne razumi me napačno! O njeni preteklosti ti bom govoril. Radi mene bi lahko imela še toliko zlata, ko bi ji le mogel verjeti, da te resnično ljubi. V tem primeru bi bil rekel: pusti ljudi govoriti in zgrabi svojo srečo! Toda ona te ne ljubi!«

»Kaj veš ti o tem?!« je vprašal mlajši, hlastno in vidno razburjen.

»Ona sploh ni zmožna ljubezni! To je prav najkočljivejše pri njej. Ko sem jo srečal prvič v nekem pariškem kletnem zabavišču, sem dobil vtis, kakor tudi vsi ostali moški, da imam pred seboj krotko tigrinjo, ki bi bila v stanu sredi dobrikanja nepričakovano vreči se na božajočega jo človeka in ga neusmiljeno razpraskati in raztrgati... Poznam nekaj njenih zgodb, ki ustrezajo njenemu fantastičnemu značaju in njeni pozno vzbujeni čutnosti . . . Ne smatram za slabo, da je dragocena demantna ovratna verižica, ki jo tako rada nosi, darilo nekega indijskega radže. Veliko večje zlo je, da ji je vsak teh lepih kamnov mnogo dražji, kakor pa tvoja ljubezen.«

»To ni res!«

Drugi je odgovoril z globokim vzdihom:

»Zdi se mi, da ti ni mogoče pomagati . . . Tu je, pravkar prihaja.«

Obrnil se je vstran in mimogrede pozdravil lepo žensko, ki je prihajala po palubi.

Bila je oblečena v večerno toaleto. In dragocen plašč je objemal njeno dostojanstveno postavo. Omamljiv vonj »ambre hindou« je vel od njenega telesa. Bila je resnično očarljivo lepa. Parižanka s svetlimi, mahagonijevimi lasmi, s srnjerjavimi očmi in svetlo rumeno poltjo. Izgleda celo, da je poltena. Muhasta? Gotovo! Mesečina se je ljubkovala z njeno lepoto. Vrat ji je objemala njena znamenita demantna verižica.

»Želite plesati?«

»Ne!«

Trenutek sta stala resno drug ob drugem in njuni pogledi so drseli po brezmejni morski gladini. Njeni prsti so se nervozno igrali z veliko pahljačo iz mehkih nojevih peres.

»Vam kaj manjka?«

Molk je ležal na njegovih ustih.

»Razum«, je nadaljevala, »vaš prijatelj vam je govoril o meni; seveda slabo. In to vas je ozlovoljilo. Ali ni res tako? Kaj vam je vendar pripovedoval?«

On je še vedno molčal.

»Kaj vam je pravil?« je silila dalje.

Tedaj pa se je ozrl v njo. Njegov pogled se je potopil v globino njenih lepih oči. Njegov mladi obraz je preletel odsev neprijetne misli.

Obotavljaje se, je spregovoril:

Rekel je . . . da vam je sleherni kamen v vaši ovratni verižici dražji, kakor pa vsa moja ljubezen.«

»In vi to verjamete?«

Zmignil je z rameni.

»Torej vi to res verjamete?« je ponovila bolestno. Z enim samim gibom si je strgala verižico z vratu in jo vrgla v morje, ne da bi pogledala v valovje, ki je v tem trenutku požrlo ogromno imetje.

Visoko vzravnana je stala pred njim in vprašala: »Verujete zdaj v mojo ljubezen?«

Burno so jo objele njegove krepke roke, privil jo je k sebi in jo strastno poljubljal.

— — — — — — — — — — — —

Čez leta, ko sta se prijatelja zopet srečala, je mlajši priznal, da je nosila oni večer, kakor sploh vedno na potovanju, ponarejen nakit.

Pierre Loti:

Lotijeva ženitev

Roman 50

ČETRTI DEL.

»Aue! Aue! a munaiho te tiare
iti tarona menehenehe!«...
»Aue! Aue! i teinei, ua mahe-
ahea!«
(Gorje! Gorje! mali cvet aruma
bil je nekdaj lep!...
Gorje! Gorje! sedaj je ovenel!...)
(Rarahu.)

I.

Nekaj dni po odhodu iz Papeta je, potujoč preko Tihega oceana, prispel »Rendir« do otoka Rape, najjužnejše točke polinezijskega arhipelaga. Pluli smo mimo njegovih strmih bregov in visokih gora; potem je izginilo vse z našega velikega monotonega obzorja; izginil je poslednji košček Oceanije, domovine Maorov.

Po kratkem odmoru v republiki Čile smo krenili zopet dalje in smo skozi veliko Magalanovo ožino zapustili Tihi ocean ter se mimo La Plate, Brazilije in Azorskih otokov vrnili v Evropo...

II.

Nekega meglenega in dolgočasnega jutra meseca marca sem dospel naposled po dolgem dolgem času v Brightburry, in potrkal na vrata svoje drage domače hiše.. Niso me še pričakovali.

Objel sem ves prevzet svojo staro mater, ki je drhtela od razburjenja in presenečenja. — Vsi so se razveselili in začudili, ko so me zagledali.

Po prvih trenutkih veselja me je pa prevzela neka čudna žalost. Z radostnim čarom vrnitve se je mešala grenka bolečina. Leta so potekla, odkar ste odšli, in sedaj gledate one, ki so vam dragi; čas je zapustil na njih svoje sledove, čutite in vidite, da so se postarali. Srečni ste že zaradi tega, da ste našli še vse žive...

Zimsko jutro je na našem severu pusto in dolgočasno, zlasti še, če vam je glava polna solnčnih slik južnih tropskih pokrajin. Pust je tudi dan brez solnčne svetlobe, pretresa vas mraz, ki ste se ga bili docela odvadili in nenavadna se nam zde drevesa brez listja, vlažna in z mahom porastla in tuj vam je še bršljan, ki se spenja po sivem zidovju.

In vendar — kako dobro je človeku pri domačem ognjišču! Kako se veseli, ko zopet vidi vse svoje, tudi služabnike, ki so pri hiši še izza dni vaše rane mladosti; kako se veselite, ko spet najdete stare običaje, na katere ste že pozabili in doživljate prijetne zimske večere.

V polmraku pri kaminu izgleda človeku daljna solnčna Oceanija samo še kakor lepa, a neresnična sanja . . .

Tisto jutro, ko sem se vrnil v Brightburg in potrkal na vrata domače hiše, sem zastavil ulico s svojo prtljago, škatlami in ogromnimi zaboji.

Odpiranje zabojev je človeku, ki je prišel s potovanja, vesela in prijetna zabava. Divjaško orožje, maorski bogovi, razni okraski in nakiti okrožnih starešin in poglavarjev rodov, školke in madrepore, vse to je izgledalo prav nenavadno, ko je bilo izloženo po starem rodbinskem domovanju pod angleškim nebom mrkih zimskih dni. Posebno sem pa bil razburjen in prevzet ko sem odpiral zavoje s suhim listjem in rastlinstvom ter ovenele vence drage male Rarahu, ki so kljub vsemu dolgemu potovanju preko silnih morij ohranili svoj eksotični duh in so napolnili vso mojo sobo z vonjavami solnčne Oceanije.

Nekaj dni po svoji vrnitvi v domovino, sem prejel pismo z ameriškimi znamkami, ki je prišlo preko Overlanta. Naslov je bil napisan s pisavo mojega prijatelja Georgesa T. iz Papeta, ki so mu Tahitčani pravili Tatehau.

V zavoju sem našel list, popisan na dveh straneh z veliko, otroško pisavo drage Rarahe, ki mi je preko morij in kontinentov pošiljala svojo grenko bol.

III.

Rarahu Lotiju.

Papeuriri, 15. I. 1874.

Dragi prijatelj, o moj Loti, o dragi možiček moj, o edina misel moja na Tahitiju, pozdravljam Te v imenu resničnega in edinega Boga!

To Ti bo pismo razodelo vso žalost in hrepenenje po Tebi.

Od tistega dne, ko si odšel in si me pustil samo, se z ničemer primerjati ne more žalost moja neizmerna.

Moja misel Te nikoli ne zapusti, ves čas odkar si odšel od mene.

O moj dragi, o moj mili prijatelj, čuj mojo besedo: ne misli, da se bom kdaj poročila; kako bi se poročila, ko si Ti edini moj mož.

Vrni se, da bova skupaj v moji deželi Bora-Bori, da se naseliva na mojem otoku Bora-Bori.

Ne ostani dolgo v svoji deželi in bodi mi zvest!

Čuj, še enkrat Te zaklinjam: vrni se na Bora-Boro; nič naj Te ne skrbi, ker nisi bogat; jaz ne zahtevam veliko, ne brigaj se za to in vrni se na Tahiti.

Ah, kako neskončno bi srečna bila, če bi znova živela skupaj, če bi živela drug ob drugem. Ah! Kako bi se veselilo moje srce, ko bi bila zopet popolnoma pri Tebi moja misel in moja ljubezen, vsak dan, vsako uro, vsako minuto dneva!

Ah! Kako neskončno mi je draga misel, da si Ti moj mož! Ah! Kako si želim Tvojega telesa, da bi se sladila z njim! . . .

Čuj nekaj besed o mojem bivanju v Papeuririju: obnašam se spodobno in dobro in sem popolnoma mirna.

Lepo se odpočivam pri svoji dragi Tiahui ženi, ki je vedno tako dobra in tako ljubezniva z menoj.

O moj prijatelj, moja velika skrb, sporočam Ti, zaključujoč to svoje pismo, da mi nikoli ni več dobro. Zopet sem zbolela za tisto boleznijo, ki je bila, kakor veš, nekoč že malo ponehala; za tisto boleznijo, ne — kakšno drugo. In tudi to bolezen prenašam potrpežljivo in vdano, ker si me Ti zapustil in si name pozabil. Če bi bil Ti pri meni, bi mi bilo gotovo dosti lažje... A sedaj: Tiahui in njeni Ti ponavljajo svoje prijateljstvo in njeni roditelji in jaz. Nikoli Te ne bodo pozabili ljudje moje domovine . . . Dokončala sem svoje besede.

Pozdravljam Te, dragi moj mož!
Pozdravljam Te, o moj Loti.
Od Rarahu, Tvoje male žene.

Rarahu.

To sem pismo dala Tatehau, mišjemu očesu, ker jaz ne vem točno kraja, kamor Ti moram pisati.

Pozdravljam Te, dragi prijatelj moj.

Rarahu.

Pri najstarejšem človeku sveta

VRNITEV ZARO AGE IZ TURNEJE PO EVROPI IN AMERIKI.

Te dni se je ustavil na carigrajskem kolodvoru simplonski ekspresni vlak in iz kupeja prvega razreda je izstopil star gospod v neoporečeni sivi potovalni obleki. Izstopil je sam in energično odklonil v pomoč ponudeno mu roko. Nagiih korakov je pohitel proti izhodu, da bi se izognil neizbežnim ovacijam, toda medtem se je že po vsem kolodvoru bliskovito raznesla vest: »Zaro aga se je vrnil!« Najstarejši človek na svetu — po njegovem računu je star že 160 let — se je vrnil s svoje turneje po Ameriki popolnoma nepričakovano. Mnogi so bili prepričani, da sploh nikoli ne bo več videl svoje domovine Turčije. Vrnil pa se je vendar, oblečen od glave do pete evropsko kot pravi dandy.

Nad dve leti so ga vodili njegovi managerji po Ameriki in Evropi ter ga kazali kakor poseben »čudež«. Pri tem je doživel tudi nekaj neprijetnih pustolovščin. Eden njegovih spremljevalcev je bil ustreljen, neki drugi pa je romal v zapor. Tudi sam ni imel posebne sreče, saj bi skoro našel konec svojega dolgega življenja pod kolesi avtomobila na newyorški ulici. Kljub vsemu pa mu je Alah izkazal posebno milost in ga pripeljal živega in zdravega na rojstna tla. Zaro aga je izjavil, da se celo čuti pomlajenega.

Toda sprejem, ki mu je bil pripravljen, je bil vse drugo, samo ne sprejem svetopisemskega »izgubljenega sina«. Njegova mlada žena ga je takoj v prvih svojih besedah na ulici obsula z raznimi očitki, med katerimi so igrali očitki o »drugih ženskah« glavno vlogo. Nekdo je namreč v svoji veliki uslužnosti sporočil njegovi ženi, ki je še zelo mlada, da se je Zaro aga prav intimno zabaval z mnogimi Američankami in Evropejkami in je na svojem dolgotrajnem potovanju prav v obilni meri »skakal čez ojnice« in prelamljal zakonsko zvestobo, kakor kak mladenič pri tridesetih letih.

Razpoloženje pa se je še poslabšalo, ko se je ugotovilo, da Zaro aga s svoje slavne turneje ni prinesel razen elegantne obleke in moderne ovratnice skoro nobenega denarja. V opravičilo zatrjuje, da so ga njegovi managerji — Alah jim bodi milostljiv — osleparili za dva milijona turških funtov in jim sveto obljublja, da jih bo že naučil kozjih molitvic in jih kmalu spravil za zamrežena okna.

V materijalnem pogledu izgleda, da je Zaro aga s svojim podjetjem doživel pravo polomijo. Namesto bogastva pa je prinesel v domovino ogromno vtisov iz daljnih krajev. V resnici se zgodi zelo redko, da bi zašel popolnoma priprost človek, v tem primeru nepoznan in brezpomemben carigrajski postrešček, v burno osredje evropskega in ameriškega javnega življenja, kjer so ga kazali kakor neko svetovno posebnost in redkost. Čudno pa je, da se je Zaro aga na svojem potovanju obnašal prav dovršeno in odlično, očividno v zavesti svoje cene in slave. Pomisliti pa je treba, kakšna zmeda je morala vendar je nastati v glavi človeka, ki je preživel 160 let svojega bednega življenja v orientu in je bil nato brez vsakega prehoda potegnjen iz svojega samotnega zavetišča med morje novih in nepoznanih ljudi. Čim se je vrnil v Carigrad, so ga takoj obsuli radovedni časopisni poročevalci, da bi jim pripovedoval o svojih vtisih iz sveta. Toda Zaro aga je bil prav diplomatsko molčeč, ker ga je nekdo, najbrže njegov manager, poučil, naj ne govori zastonj, ker se bodo dali njegovi vtisi in izjave prav dobro vnovčiti. Povedal je samo, kako ga je na Angleškem obiskal sam »kralj-paša« in ga pozdravil turško: »Eyyavallah!« In ves London je nato vzkliknil: »Eyyavallah!« V Ameriki se je zopet rokoval z »bratom predsednikom« in se razgovarjal z njim celo uro.

Moderni Sindbad bi bil postal najbrže še zgovornejši, da ni neki neroden poročevalec ponovno načel najobčutljivejše teme o ženskah. Zaro aga je tedaj boječe pogledal ob strani stoječo svojo ženo, nato pa naglo vstal in dal s tem razumeti, da je avdijenca končana. Z gesto rutiniranega diplomata je nato milostljivo odpustil radovedne novinarje ter jim za slovo obljubil prihodnjič kaj več.

Kislo zelje
in skisane zeljnate glave za sarmo dobite v trgovini M. Berdajs, Maribor, Trg svobode. 3758

Čebulice hyjacint in tulipanov
dobite v vrtnariji I. Jemec, Prešernova ulica 16. 3766

Nemščina
brez učenja posameznih besed! Hiter, siguren uspeh. Naslov v upravi »Večernika«. 3778

Britje Din 2,
striženje Din 4. Brusimo britve, škarje in nože. Mlinska ulica 8. 3804

Sobo,
opremljeno, solnčna lega, poseben vhod, električna luč, takoj oddam. Stritarjeva ulica 5/I. Cena Din 275. 3800

Opremljeno sobo
s prostim vhodom oddam s 1. decembrom. Kalvarska cesta 1, nasproti vile »Doris«. 3801

Opremljeno sobo
oddam. Glavni trg 3. 3799

Sobo z uporabo kuhinje
v bližini kolodvora oddam s 1. decembrom. Naslov v upravi »Večernika«. 3802

Podstrešno stanovanje,
sobo in kuhinjo, oddam takoj mirni stranki. Frankopanova ulica 61/I. 3797

Železni štedilnik,
skoraj nov, malo rabljen, in umivalnik ceneno prodam. Naslov v upravi »Večernika«. 3738

Čedno opremljeno
solnčno in snažno sobo s vhodom iz stopnic oddam boljšemu gospodu. Prešernova ul. 19. 3729

English Lessons,
Miss Edith Oxley, Krekova ul. 18/II. 3662

Dve stanovanji
s štedilnikom, kakor tudi dva lokala za obrt dam v najem. Vprašati pri gosp. Rozi Pušnik, Maribor, Grajska ulica 2. 3757

Sadno drevje,
lepotično grmičevje itd. za ureditev vašega sadonosnika in vrta dobite pri: **»Drevesnici« Josip Rosenberg, Maribor, Tržaška cesta 64.** 3732

Šolske torbice,
aktovke, denarnice v veliki izbiri. Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 3693

Žarnice
lestence
likalnike
kuhinjske aparate
izolirne žice
motorje
elektromaterijal
zvonce
telefone
radioaparate
kupite poceni v novi
elektrotehnični trgovini
Karol Florjančič
Maribor, Glavni trg 23

Vsled zatvoritve trgovine s kravatami A. Pečenko
oblastno dovoljena popolna
razprodaja
zaloge na ALEKSANDROVI CESTI 9. Cene kravatam od 5 Din naprej. Velika zaloga kravat iz čiste, prave svile.

Razglas!

Podpisana naznanja, da je njen upravni odbor na podlagi § 52 zadružnih pravil dosedaj ve javne odpovedi vloke za dviganje starih, pred 25. IX. 1931 nastalih hranilnih vlog nad 30.000 Din (in prenosov istih spremenil v toliko, da je za dvig vsakih nadaljnjih 3000 Din potrebna dodatna enomesečna odpoved.

Maribor, 16. novembra 1932.

Posojilnica v Mariboru r. z. z o. p.

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru Tiska Mariborska tiskarna d d predstavnik STANKO DETELA v Mariboru